

ו' טבת ה'תשע"ט 14.12.18

מגזין מס' 506

ערב שבת פרשת ויגש

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החיים כסגולה

להיוולד מחדש

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

התבגרותו הרוחנית של האדם – לשון אֲדָמָה לעליון – אינה מסתיימת כל ימיו. כי מכיון שמתקשר הוא עם האין סוף, הרי שגם צמיחתו בזה מחיל אל חיל היא בלתי גבולית. ובאשר אין מדובר אלא בתהליך נטילת אחריות שצריך לפושטה על כל היום כולו (כי בכל רגע ורגע שבמשך כל היום, צריכה לבוא לידי ביטוי עבודה זו בפועל), הרי שכרוך הדבר בתירגול כפשוטו. וכלשון בעל התניא "...העיקר הוא ההרגל, להרגיל דעתו ומחשבתו תמיד להיות קבוע בלבו ומוחו תמיד... וזה נכלל גם כן בלשון אמונה שהוא לשון רגילות, שמרגיל האדם את עצמו כמו אומן המאמן ידיו וכו'..."

ותוכנה הפנימי של נטילת האחריות הוא ענין נתינת הקרבן, קרבן מלשון קירוב כל הכוחות והחושים. עלי להמליך (ביני לבין עצמי) עלי מלך, ככתוב "שום תשים עליך מלך". כאדם המבטל עצמו בקבלת עול גמורה לעבודת המלך, לעבדו ולעשות רצונו בכל מיני עבודת עבד. וכדוגמת האב או האם המניחים את עצמותם על הצד שעה שדואגים הם לילדים הקטנים על פי צווי ענין ההורות. ונתינת הקרבן הראויה לשמה, משמעותה: אבצע את המוטל עלי כש'בא לי' וכש'לא בא לי' – באותו יושר, ואף יתירה מזו – באותה חיות! שהרי תלותו המוחלטת של התינוק מחייבת אותי להיות אבא או אמא, גם בשעה שאני עצמי ילדותי...

אמנם, כדי לזכות בבגרות פנימית יש לשלם בעבודה מחיר מלא. שהרי האמת איננה נמצאת ב'דעת הקהל' כי אם אצל הפרט פנימה. במקום הכי חשוף בנפש – היכן שרק אני ואני יודעים... היכן שאני מתבייש ממני ולא ממה שאומרים עלי...

ואף על פי שמצד אהבת עצמי הטבעית זהו תהליך של ביטוש הישות, של עלבון וכמו וויתור על עצמי. כמו למות ממש מבחינת רצונותי הפרטיים. בכל זאת, באמת, יש חיים אחרי המוות! לעולם, מתוך שברי ישותו של המוסר נפשו על הנכון בגלל שהוא נכון, צומחת תמיד תחושת לידה מחדש מצד ההתחברות עם אמיתת החיים.

לוח שיטורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

הכניסה לישוב חמד בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, בכניסה למושב נוסעים ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית – לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר. התכנסות כיבוד ושתייה קלה מ-20:45. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

ה' טבת – חג הספרים

גניבת הספרים

בקיץ תשמ"ה נתגלה כי מספריית אדמו"ר הריי"צ (הרבי הקודם, רבי יוסף יצחק שניאורסון) נעלמו ספרים יקרי ערך. ספריה זו כוללת כתבי יד עתיקים וספרים נדירים בכל מקצועות התורה, אוצר עצום של פרשנות והגות בנגלה ובנסתר, ספרי קבלה ופירושים מופלאים של גדולי ישראל על ספרי התנ"ך.

כל הנסיונות לאתר את האחראי להיעלמות הספרים לא צלחו, עד אשר נפתרה התעלומה באמצעות מצלמה נסתרת שהותקנה במקום. התברר כי נכדו של הרבי הקודם נוהג להיכנס בהיחבא מדי פעם בפעם לספריה ולצאת ממנה בחשאי כשבחיקו ספרים שנטל משם. הוא טען כי זכותו הלגיטימית לנהוג בספריה כרצונו באשר מדובר

ברכוש הפרטי, ירושתו מסבו אדמו"ר הריי"צ. ואילו לחתנו, הוא האדמו"ר מליובאוויטש נשיא דורנו, וכן לכלל החסידים, הוסיף ואמר, אין כל שייכות אליה.

כמו כן, טען, כי מכיון שלא ניתנת הרשות לציבור הרחב לבקר בספריה בחופשיות, הרי שבפועל אין הספרים וכתבי היד שבה משמשים ל'הפצת המעיינות'. ויתירה מזו, הגדיל הוא לטעון בחוצפה, אגודת חסידי חב"ד כלל אינה גוף פעיל.

המשפט

אגודת חסידי חב"ד נאלצה לפנות לבית המשפט, ובשל ריבוי המסמכים שהוגשו בפני השופט נתארכה חקירת הענין תקופה ממושכת. בין היתר, כאשר נחקרה הרבנית חיה מושקא, רעייתו של הרבי מליובאוויטש, קבעה היא בעדותה: **"הרבי, וגם הספרים שייכים לחסידים"**. דבריה שהרשימו מאד את השופטים תרמו ביותר להכרעת הדין.

ביום ה' טבת תשמ"ז פורסם סוף סוף פסק הדין. השופט קיבל את טענתה העיקרית של אגודת חסידי חב"ד אשר כל חייו של הרבי הריי"צ היו מוקדשים לכלל. בפסק הדין נקבע כי הספרייה אינה רכוש פרטי כי אם רכוש אגודת חסידי חב"ד העולמית. בהתאם לכך חוייב הנאשם בהחזרת הספרים.

שמחת הנצחון

בשורת הנצחון התפשטה במהירות והשמחה גאתה בכל ריכוזי חב"ד שבכל רחבי תבל. יום הכרעת הדין הפך ליום טוב' עבור החסידים שיצאו בהמוניהם לרחובות, וריקודיהם נמשכו כל היום. עיקר השמחה התמקדה ב'בית חיינו' – המרכז העולמי של חב"ד (בית מס' 770) שברחוב איסטרן פארקווי שבברוקלין ניו יורק – ואלפים נתקבצו במקום לחגוג את הניצחון הגדול.

בשיאה של השמחה התפלל הרבי תפילת מנחה בניגון של יום טוב בבית הכנסת הגדול, ולאחריה פתח בשיחה מיוחדת.

בין היתר אמר: "... כמו בעת מאסרו וגאולתו של רבנו הזקן, הרי בעל השמחה והגאולה למד מכל האירועים הוראות בעבודת ה'. אחת ממסקנותיו היתה כי עתה יש להוסיף ביתר שאת בהפצת המעיינות חוצה. ואם כך, ברורה גם לגבינו ההוראה האלוקית הנצחית הטמונה באירוע הנוכחי. דוקא לנוכח הטיעונים וההאשמות כאילו אין 'אגודת חסידי חב"ד' גוף חי ופעיל, הרי שמטיעונים אלה מוכרחים ללמוד עתה כי יש להגביר עוד יותר את

הפצת תורת רבנו ולימודה ביחיד וברבים מתוך התלהבות עצומה ושמחה הפורצת כל גדר...". גם בימים הבאים נמשכה השמחה, ובמשך שבעה ימים זכינו לשמוע מפי הרבי בכל יום שיחה מיוחדת. ימים אלה נזכרים בדברי ימי חב"ד כ"שבעת ימי המשתה" לרגל ה"דין נצח" (הנצחון בידנו).

יום ה' בטבת, "דין נצח", נקבע ליום חג ומועד של נצחון האור על החושך.

את יום חגם של הספרים, מציינים מידי שנה בשנה בהתוועדויות של שמחה, בקניית ספרים חדשים, ובעיקר – בלימוד בספרים הישנים והחדשים.

התחדשנו!

בוטאו לבקר

באתר המשודרג

Www.tanyaor.com

צום עשרה בטבת

עשרה בטבת נקבע ע"י חז"ל ליום צום ותענית. מיום זה החלה השתלשלות המאורעות שהביאו בסופו של דבר לחורבן בית המקדש. ביום זה הטיל נבוכדנצר מלך בבל מצור על ירושלים וצר עליה כשנתיים וחצי, עד אשר בי"ז בתמוז הובקעה העיר ובט' באב נחרב בית המקדש הראשון.

יום רצון לה'

כתב הרמב"ם: "יש ימים שכל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שאירעו בהן, כדי לעורר הלבבות לפתוח דרכי התשובה. ויהיה זה זיכרון למעשינו הרעים ומעשה אבותינו שהיה כמעשינו עתה, עד שגרם להם ולנו אותן הצרות. שבזיכרון דברים אלו נשוב להיטיב, שנאמר: "והתוודו את עוונם ואת עוון אבותם".

כוונת הצום היא להביא גם את הגוף לידי הרגשת צער הגלות, על ידי "מיעוט חלבו ודמו" בגשמיות. על כן, כל איש ואשה בריאים, מעל גיל מצוות, צמים בימים אלו מעלות השחר ועד לצאת הכוכבים. אלא שבכך אין די. עיקר משמעות הצום, בפנימיות, הינה רוחנית – ביום הצום על האדם לעסוק בתיקון הסיבה והגורם לענין החורבן והגלות. פנימיות הצום הינה למעשה 'תענית רצון' שענינה התאפקות האדם מלמש רצונותיו הפרטיים לטובת עשיית תשובה וחשבון נפש.

התשובה, התענית והתפילות, תכליתן זירוז ביאת משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה, כהבטחת הקב"ה: "צום הרביעי (י"ז בתמוז, החודש הרביעי מניסן) וצום החמישי (ט' באב) וצום השביעי (ג' בתשרי, צום גדליה) וצום העשירי (י' בטבת) יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים, והאמת והשלום אהבו".

המסר הפנימי

ענינו הפנימי של צום עשרה בטבת הוא התבוננות האדם אשר אין להקל ראש ב'מלך בבל' – הוא מסך הבלבול, העדר המיקוד, היורד ואופף מפעם לפעם את תודעתנו. יש לדעת כי שאננות וחוסר מעש אל מול

מצור זה שמטיל היצר על האדם, סופה, פריצת חומותיה של 'נקודת ירושלים' (ירושלים בארמית ירושלים, היא נקודת היראה השלימה השוכנת בתוככי כל אחד ואחת מישראל). יש לזכור תמיד כי אין לאבד זמן! דוקא בעתות מבוכה ומשבר דרושה הזריזות למקד עצמנו, ולו במטרות 'קטנות' חיוביות בסביבתנו המיידית. המכיר בסכנות ה'תרדמת הרוחנית' מתעורר לגונן על עצמו מפני הדרדרות בלתי נמנעת.

להלן מעט מדיני ומנהגי עשרה בטבת:

מי שלא ישן, מותר לו לאכול עד שיעלה עמוד השחר. השוכב לישון ובדעתו להשכים לאכול או לשתות, יתנה בפירוש לפני השינה שיוכל לאכול או לשתות. ואם רגיל לשתות בקומו, אין צריך להתנות לשתיה.

קטנים שיש בהם דעת להתאבל על ירושלים, מאכילים אותם מאכלים פשוטים, ולא יאכלו מעדנים.

ילדים לפני גיל מצוות פטורים לגמרי, ואין לחנכם לצום אפילו "לשעות" (אך יש להימנע מלתת להם ממתקים וכדומה). חולה, אף שאין בו סכנה, פטור מהתענית. וכן זקן תשוש-כוח שמצטער הרבה בתעניתו. וכן יולדת (או מי שעברה הפלה), עד שלושים יום מלידתה. מעוברת (שעברו שלושה חודשים מהריונה, או לפני כן אם היא סובלת מחולשה, מהקאות או ממיחושים), וכן מינקת (עד עשרים וארבעה חודשים מהלידה, ורבים מקילים בכך גם אם פסקה מלהניק), פטורות מהצום.

כל אלה רשאים לאכול כשירצו, ואינם צריכים להמתין עד שיסבלו מן הצום או לאכול מעט מעט. עליהם לאכול בצנעה כפי צורכם, אך לא יתענגו במעדנים.

הסיפור השבועי

נס תחת העץ

כשהגיע החורף התעצמו הקשיים שבעתיים. הקרקע היתה קפואה, והחפירה בה דרשה מאמץ פיזי גדול. מזג האוויר הקשה הכה ביהודים האומללים. התנועה בשדות המוקשים התנהלה בקושי ולא אחת גרמה לפציעות ואף לאבידות בנפש.

הסוסים שניתנו להם, לצורך גרירת עגלות התחמושת, החלו להתפגר מהקור העז, והיהודים אולצו למלא את מקומם ולמשוך את העגלות הכבדות בתוך הבוץ והשלג הטובעניים.

כל הקשיים האלה לא גרמו להקלת יחסם של החיילים. הללו נהנו להתעמר ביהודים באכזריות ולהתעלל בהם בכל הזדמנות. לעיתים קרובות גנבו מזון מהאספקה הדלה שנועדה לפועלים, ושלחו את ידם גם במשלוחי המזון שהתקבלו ממשפחותיהם המודאגות שבעורף. לא אחת הלינו אותם תחת כיפת השמים, בלי שום מחסה, בקיפאון העז ששרר בחוץ. בהעדר ביגוד חם ומזון החלו רבים מעובדי הכפייה לחלות. החללים נפלו זה אחר זה. אווירת נכאים התפשטה בקרב היהודים הנדכאים.

באותה שעה נתגלה הנשק הסודי של היהודים בעלי האמונה. הללו הצליחו להתעלות מעל הקשיים הנוראים, ובזכות הדבקות בקב"ה הוסיפו לדבוק בחיים. אחד מהם היה ישעיהו כהן. הוא וחבריו הוכיחו חוסן נפשי ועמידות גם כשהיאושו פשה ביניהם.

ביום גשום וקר במיוחד עמד עוז רוחם למבחן. בחוץ השתוללה סערה והכתה בישעיהו ובחבריו, שעבדו בתיקון כביש באזור רחוק מיישוב כלשהו. לגופם היו רק בגדיהם הקרועים, שלא הגנו עליהם מפני הרוח והגשם שהתחזק מרגע לרגע. רטובים עד לשד עצמותיהם עמדו וחיפשו מחסה מפני המטר העז. סמוך להם עמד עץ גדול, והם נסו אל תחת ענפיו, רועדים מקור ונוטפים מים.

השנה היא תש"ב (1942), בעיצומה של מלחמת העולם השנייה. שואת היהודים מתחוללת במלוא עוצמתה. העולם כולו מסתחרר בהקזת דם, שנראה כי היא רחוקה מלהסתיים.

באביב של אותה שנה התארגנה הארמייה השנייה של הצבא ההונגרי לצאת לחזית, ולהשתתף במערכה לצד כוחות הנאצים. רבע מיליון לוחמים נשלחו אל שדות הקטל, ואליהם צוותו כשישים אלף יהודים עובדי כפייה ככוח עזר.

בין המגויסים היה ישעיהו כהן. הכול קרה במהירות הבזק. יום אחד קיבל צו המחרים את העסק שהקים בעשר אצבעותיו לסחר עופות וביצים, ואת המשאית ששירתה אותו בהובלת הסחורה.

בשובו לביתו המתין לו צו גיוס לפלוגות הכפייה. לימים תינה את סבלו: "את כל רכושי איבדתי, ואותי לקחו כעבד לחזית". בטרם הספיק לעכל את מעמדו החדש, מצא עצמו בקרון רכבת שנועד להובלת בהמות, בצפיפות איומה, עם מאות יהודים מבני עירו.

הרכבת דהרה לכיוון החזית האוקראינית. על היהודים השגיוחו חיילים אנטישמיים, שלא פסקו מלבזות את קרבנותיהם בכינויי גנאי, ובאמירות כמו "יש להיפטר מכם, יסודות מזיקים של החברה"; "איש מכם לא ייצא לחופשי כל עוד הוא חי".

בהגיע הרכבת ליעדה החלו הללו לרדות ביהודים האומללים ולענותם ברשעות רבה. הם השגיוחו בקפדנות על ביצוע העבודות המסוכנות שהוטלו על עובדי הכפייה. היהודים נדרשו לסלול כבישים, להניח מסילות ברזל, לחפור מלכודות לטנקים, לבנות בונקרים ולהסתכן בהנחת מוקשים ובפינויים.

אלא שבמהרה הגיעו למקום ארבעה חיילים, שנודעו בשנאתם האנטישמית. הללו לא הביעו שמץ רחמים על היהודים, ובצעקות ובמכות גירשו את האומללים בחזרה לעבודתם. היהודים רצו בחזרה אל הכביש, חשופים לגשם המכה בזעף.

ופתאום נשמעו רעמים אדירים. סערת ברקים עזה התחוללה מעל ראשיהם. חבורת החיילים הביטה בלעג בקרבנותיהם היהודים, ובאותו רגע הבהיק ברק בשמים וסימא את עיני כולם. פיצוץ עז החריד את הסביבה. אש התלקחה בעץ, שתחתיו עמדו החיילים. במרחק של כשמונים מטרים משם עמדו היהודים ושפשפו את עיניהם כלא מאמינים – לרגלי העץ שכבו ארבעת החיילים בלי רוח חיים.

היהודים ניסו לעכל את גודל הנס שאירע להם: אך לפני רגעים אחדים עמדו הם עצמם תחת אותו עץ, ולא זו בלבד שחייהם ניצלו – מעניהם האכזריים באו על עונשם במיתה משונה.

לימים זכה ישעיהו להינצל ולעלות ארצה, להקים משפחה ולרוות נחת מצאצאיו. משישים אלף היהודים שגויסו לשירות העבודה בחזית חזרו לבתיהם ארבעת אלפים וחמש מאות בלבד.

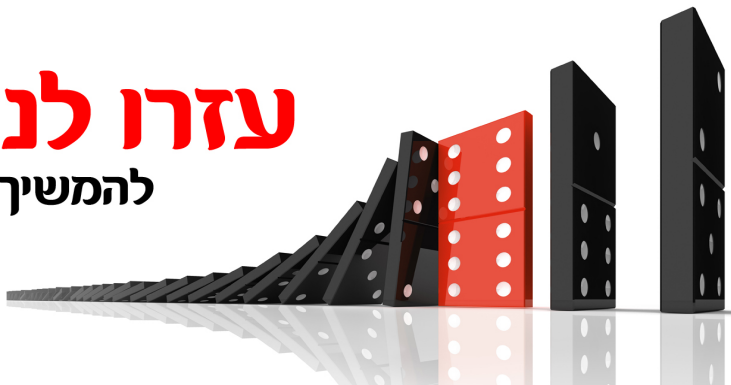
כשסיפר ישעיהו לבני משפחתו על תלאותיו ועל הניסים שליוו אותו עד שנחלץ מעמק הבכא, הוסיף: "בהיותי ילד קטן לקחני אבי אל הצדיק המפורסם רבי ישעיה'לה מקרסטיר, שהיה ידוע כבעל מופת. אבי ביקש מהצדיק לברכני. ואכן, זכיתי לברכה מיוחדת. בימים הקשים, כאשר סאת הסבל עלתה על גדותיה, וחשנו כי לא נוכל עוד לשאת את ייסורינו, ליוותה אותי ברכת הצדיק והרגשתי שהיא סוככת ומגינה עליי".

ואמנם, על לשונו של רבי ישעיה'לה היתה שגורה האמרה, כי גוי רשע נענש לעיתים במיתה משונה.

(תודה לשולח הסיפור, משה כהן, בן המספר)

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת ויגש

יהודה מעמיד עצמו מול יוסף

כיון שיוסף מתח את עצמי אחיו עד לנקודת קצה גבול היכולת, נחלץ יהודה (שערב באופן אישי באוזני אביו לשלום בנימין הצעיר) להעמיד עצמו מול המשנה למלך, מבלי הבט מה תהייה תוצאות הדבר. הוא ניגש ליוסף בתקיפות רבה שאינה מותירה שום ספקות באשר לנחישותו. בנימין הורד מצריימה, הוא מסביר, למורת רוח אביהם יעקב ששכל בן אחד. והוא, יהודה, אשר ערב אישית בפני אביו כי יחזיר את בנימין בריא ושלם לביתו, היאך יוכל עתה לחזור בלעדיו לארץ כנען? בסיום דבריו מציע יהודה כי יהיה הוא לעבד תחת בנימין אחיו.

יוסף מגלה זהותו

יוסף אינו יכול עוד להסתיר את רגשותיו הגואים בקרבו. הוא חש את מצוקת אחיו ומחליט להתגלות בפניהם. לאחר 22 שנות ניתוק ממשפחתו שב עתה יוסף בן 39 ומתחבר עם אחיו. הוא פוקד על כל הנוכחים לצאת מן החדר, ובהיותם לבד הוא מתוודע אל אחיו. הוא מרכך את ההלם הראשוני שאחז בהם ומפיג בדיבור רך את חששם מפני נקמתו. ולאחר שהוא מוכיח להם כי האיש העומד לפניו אינו אלא יוסף אחיהם, מוסיף הוא להרגיעם אשר כל השתלשלות האירועים מרגע מכירתו ועד עתה, הכל מכוון ביד ההשגחה העליונה. לא הם שלחוהו למצרים,

הוא מדגיש, כי אם האלוקים, כדי להחיותם ברעב.

יוסף דוחק באחיו ומזרזם לעלות ארצה אל אביהם יעקב כדי לבשר לו את הבשורה הגדולה. הוא מבקשם להודיעו כי הרעב ימשך עוד חמש שנים, אשר על כן יירד נא הוא עם כל בני ביתו מצרימה אל בנו יוסף, והוא, המשנה למלך, מתחייב לדאוג לכל מחסורם.

בסערת רגשות מחבק יוסף את בנימין ומנשקו ואת כל אחיו. אט אט, לנוכח כנותו, נרגעים האחים ורוחם שבה אליהם.

השמועה עושה לה כנפיים ברחבי הממלכה ומגיעה עד כסא המלך. פרעה מרוצה מכך שהמשנה האהוב עליו מצא את משפחתו הענפה. ועל כן, גם הוא, פרעה, תומך בירידת יעקב ומשפחתו מצרימה, ומבטיח כי ימלא את כל צרכיהם, ואף יקצה עבורם חבל ארץ פורה להתיישבותם. נרגשים, כשבאמתחותיהם מזון ומתנות לרוב, עולים האחים בלב שמח לארץ כנען אל אביהם הזקן השרוי באבלו על בנו האבוד וממאן לקבל תנחומים. כשמוע יעקב את הבשורה אשר בנו יוסף חי, פג לבו בקרבו והוא מסרב להאמין באמיתת הבשורה. רק לאחר שבניו מציגים בפניו סימנים שמסר להם יוסף, מתעורר הוא לחיים – "ותחי רוח יעקב אביהם".

יעקב, הכוסף לראות לפני מותו את בנו האהוב מתארגן

מיד לירידה למצרים.

יעקב יורד מצריימה

יעקב יוצא לדרך בשמחה רבה אלא שחשש כבד מקנן בלבו שמא אין רצויה ירידתו למצרים עם כל משפחתו. על כן, בחנייתם בדרך בבאר שבע, הוא מעלה קרבנות לה'. והנה נגלה אליו הקב"ה. האלוקים מחזק את החלטתו לרדת מצרימה ומבטיחו כי יהיה עמו במצרים, ועוד יתירה מזו, דוקא שם תתרחב המשפחה ותהיה לעם גדול, ולכשתגיע השעה, יוציאם ממצרים וישיבם אל ארץ אבותיהם.

משפחת יעקב היורדת מצריימה (מלבד הכלות שהצטרפו אליהם) מונה שבעים נפש, והתורה מונה אותם בשמותיהם.

בעוד הם מתנהלים לאיטם בדרכם מצריימה, שולח יעקב את יהודה לפניהם להקים בארץ גלותם תשתית תורנית – בית מדרש שיהווה מרכז רוחני לפסיקה הלכתית ולחינוך הילדים.

כאשר מתבשר יוסף כי אביו ובניו עושים את דרכם אליו, מזדרז הוא בעצמו לרתום את הסוסים למרכבת השרד המלכותית ויוצא לקראתם לקבל את פניהם. ההתרגשות במפגש עצומה. וכששוככת מעט השמחה, מסביר יוסף לאחיו כי מוטב שיאמרו לפרעה כי מתפרנסים הם מרעיית צאן. כך יוכלו לקבל חבל ארץ משלהם, את ארץ גושן המשופעת במרעה.

פגישת יעקב עם פרעה

בהגיע המשפחה המאוחדת מצריימה, מציג יוסף אחדים מאחיו בפני פרעה. בתוך שיחתם עם המלך הם מספרים כי הם רועי צאן לפרנסתם, ואכן לשמע הדברים מחליט

פרעה ליישבם בארץ גושן.

יוסף מציג את אביו בפני המלך ופרעה מתעניין לגילו המופלג של יעקב. יעקב משיבו כי הוא בן 130 וכי שנותיו היו מלאות צער וקשיים. לבסוף מברך יעקב את פרעה ונפרד ממנו.

בתוקף תפקידו כמשנה למלך מיישב יוסף את משפחתו המורחבת בארץ גושן ודואג לכל מחסורם.

ברכת יעקב והתיישבות בני ישראל במצרים מביאים לסיום תקופת הרעב הגדול (אף שחלפו רק שתיים מתוך שבע שנות הרעב). לאחר תיאור התאחדות יוסף עם משפחתו, חוזרת התורה לתאר את אירועי שנות הרעב במצרים.

יוסף משתלט על כל ממלכת מצרים

כזכור, צובאים ההמונים על מחסני יוסף בבקשת מזון. כאשר אוזל כספם, מוכר להם יוסף מזון תמורת עדרי צאן ובקר ושאר בעלי חיים. עם תום שנת הרעב הראשונה, כאשר לא נותר בידי העם כל רכוש כי אם גופם ואדמתם, מולאמות כל אדמות מצרים תמורת המזון שבמחסנים. יוסף יוזם פיזור אוכלוסין כדי שלא ישאר זכר לבעלות פרטית על האדמות, בכך הוא מסיר מעל משפחתו את תחושת הזרות במצרים. בני ישראל מתבססים ומתרבים בארץ גושן.

כאמור, בברכת יעקב פוסק הרעב בטרם עת. בתום השנה השנייה כאשר שבה האדמה להצמיח, מחלק יוסף זרעים לכל נתיני הממלכה בעבור חמישית מהתבואה כמס לאוצר המלך. בכך מעשיר יוסף את אוצר המלוכה בהון עתק, וגם זוכה להכרת תודה על שהעניק יכולת שיקום אישית לכל אדם בממלכה.

איחוד הממלכות

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

מלך ונשיא

"ועבדי דוד מלך עליהם... נשיא להם לעולם".

פרשת השבוע נפתחת בדו שיח בין יהודה ליוסף, והדבר מבטא את מערכת היחסים המורכבת בין שני השבטים הראשיים הללו, מלכות יהודה ומלכות יוסף. בהקשר זה נקראת ההפטרה (יחזקאל לז), שבה מדובר על האיחוד בין שתי המלוכות ובה נאמר: "ועבדי דוד מלך עליהם ורועה אחד יהיה לכולם... ודוד עבדי נשיא להם לעולם".

חז"ל מסבירים, שדברי ההפטרה אמורים על ימות המשיח, שבהם לא ייחצה עוד עם ישראל לשתי ממלכות – יהודה ויוסף – אלא המשיח, המלך מבית דוד, משבט יהודה, יהיה מלך אחד ונשיא אחד.

תפקיד כפול

כשנדייק בלשון הפסוק נגלה, שהמשיח מכונה פעם אחת 'מלך' ופעם אחרת 'נשיא'. גם במערכת היחסים בינו לבין העם אנו מבחינים בהבדל: כשהוא מכונה 'מלך', אומר הנביא "מלך עליהם", ואילו כשהוא מכונה 'נשיא', נאמר "נשיא להם".

דבר זה מבטא את שני התפקידים שימלא המשיח: מצד אחד יהיה מלך, שמתפקידו לכופ את עם ישראל ללכת בדרך התורה, להילחם באויבי ישראל ולהשליט צדק ויושר בעולם. מצד שני, המשיח יהיה גם רועה רוחני ומורה דרך, שילמד תורה את העם ועל ידו "תרבה הדעה והחכמה והאמת". על שם פעולתו זו הוא מכונה נשיא, כמו ראש הסנהדרין שנקרא נשיא.

שני התפקידים הללו מיוצגים כיום על ידי יהודה ויוסף. יהודה, שנשלח על ידי יעקב "לתקן לו בית תלמוד, שמשם תצא הוראה", מייצג את ההנהגה התורנית, ואילו יוסף, המשנה למלך במצרים, מייצג את המלכות.

זהו החידוש שיהיה בביאת המשיח – הקב"ה יחבר את "עץ יהודה" ואת "עץ אפרים" ל"עץ אחד", והמשיח יכלול בתוכו את שתי תכונות ההנהגה הללו ויהיה גם מלך וגם רב ומורה דרך.

לכן כשהמשיח מוגדר 'מלך', הלשון הוא "מלך עליהם", שכן המלכות, מעצם טבעה, עניינה שלטון על העם, והמלך מרומם ונבדל מהעם. ואילו כשהוא מכונה 'נשיא', נאמר "נשיא להם", כי תפקידו השני של המשיח, היותו רב ומורה דרך, נעשה מתוך קרבה אל העם, ולכן הלשון הוא "נשיא להם".

עיקר המעלה

אף על פי שעיקר חידושו של המשיח הוא בעניין המלכות – שיתקן את העולם כולו להתנהג כראוי ולעבוד את ה' – בכל זאת יש יתרון מיוחד בעניין הנשיאות והוראת דרך ה'. שכן פעולת המלכות עניינה רק תיקון העולם והכשרתו לתכליתו, אבל התכלית האמיתית היא לגלות בעולם את האמת האלוקית, שזה עניינה של הנשיאות.

לכן דוקא בעניין הנשיאות נאמר "דוד עבדי נשיא להם לעולם", שכן עיקר הנצחיות של מלכות המשיח אינה בעניין המלכות אלא דוקא בהשפעתו כנשיא ורועה רוחני, ש"ילמד את העם ויורה אותם דרך ה'".

(מתוך הספר 'שולחן שבת',
על פי 'לקוטי השיחות' כרך ל"ה)

חסידות על הפרשה ויגש

בגלות האחרונה, "ולהחיות לכם לפליטה גדולה" – ובסוף הגלות יזכו "לפליטה גדולה" של הגאולה.

(אור התורה' בראשית כרך ו, עמ' 2216)

העושר הגשמי – כלי ואמצעי לעושר רוחני שמני אלקים לאדון לכל מצרים רדה אלי אל תעמד (מה,ט)

חז"ל אמרו (פסחים קיט) כי "כל כסף וזהב שבעולם יוסף ליקטו והביאו למצרים כו', וכשעלו ממצרים העלום עמם". במאמר זה רמזו חז"ל כי המטרה והתכלית של גלות מצרים היא בירור הניצוצות המצויות בכסף וזהב הגשמיים והעלאתם לקדושה.

זהו שרמז הכתוב:

"שמני אלוקים לאדון לכל מצרים" – ובידי ללקט ולקבץ כל כסף וזהב שבעולם ולהביאו למצרים, ולכן "רדה אלי אל תעמוד" – כי מעכשיו אפשר שתתבצע הכוונה והמטרה של גלות מצרים, היינו שבני ישראל יבררו ויעלו את ניצוצי הקדושה הנמצאים בכסף וזהב זה ("העלום עמם").

(לקוטי שיחות' חלק ג, עמ' 823)

נתינת כח לסבול את ארבעת הגלויות כי למחיה שלחני אלקים לפניכם... לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדולה (מה,ה-ז)

יוסף ליקט ואסף את ניצוצי החסדים שנפלו במצרים בסוד 'שבירת הכלים', ככתוב (לקמן מז) "וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים" (כסף רומז לאהבה וחסד, מלשון "נכסוף נכספת לבית אבין"). הוא עשה זאת כדי להשפיע לישראל מחסדים אלו בכל משך זמן הגלות, ועל ידי זה יהיה להם גם הכח לסבול את ארבעת הגלויות (כאדם היוצא לדרך רחוקה, שמכין לעצמו מזון רב כצידה לדרך).

תוצאת השפעה זו היא, שלכל אורך זמן הגלות הזאת מאמינים כל ישראל בביאת המשיח באמונה שלמה ואיתנה בלי שום ספק וספק ספיקא כלל. אמונה זו נובעת מהשפעת החסדים שיוסף השפיע לנשמות ישראל.

זהו שרמז הכתוב:

"וישלחני אלקים לפניכם" – ירידתו של יוסף למצרים ללקט ניצוצי החסדים היתה כדי "לשום לכם שארית בארץ" – שיוכלו בני ישראל להתקיים בארבע הגלויות, ובפרט

באתר ביו-טיוב ובפייסבוק:
מגזין, שיעורים נגונים ובלוגים מצולמים
(באיכות HD), שידורים חיים בימי חמישי.
WWW.TANYAOR.COM

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנפש

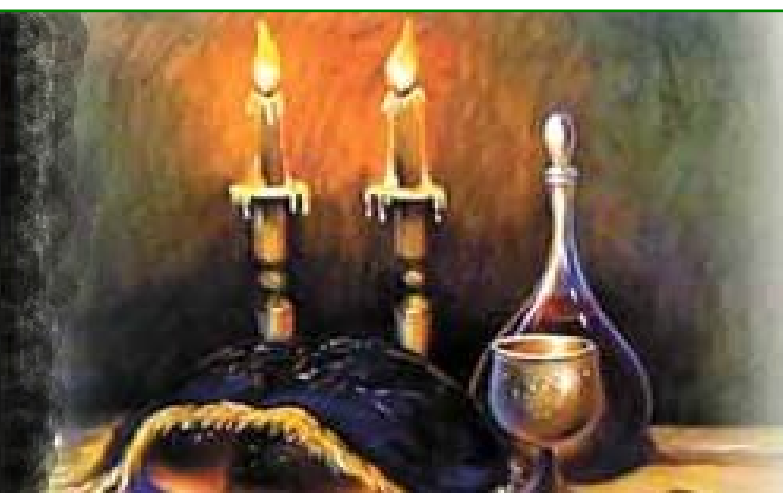
שבת שלום!!!

כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
ליקוט, רעיונות ועימוד: חי דמארי
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:17	16:01	י-ם
17:18	16:15	ת"א
17:16	16:04	חיפה
17:20	16:20	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון